

TISKOVÁ ZPRÁVA

Světové, evropské i české premiéry na festivalu NODO

V Ostravě 16. 5. 2014

2. bienále festivalu NODO, které pořádá Národní divadlo moravskoslezské a Ostravské centrum nové hudby, bude světem světových, evropských i českých premiér, které vznikly speciálně na zakázku festivalu.

Festival **NODO** (Dny nové opery Ostrava / New Opera Days Ostrava), nkolikadenní festival, který poskytuje prostor pro realizaci nových operních děl současných skladatelů, opřít nabídne publiku několik unikátních premiér.

Festival zahájí česká premiéra opery **RE:IGEN / REJ** rakouského skladatele **Bernharda Langa** podle skandální hry Arthura Schnitzlera zachycující rozhovory před milostným aktem a potom: *„Der Re:igen je vlastně skladba o konci vášně, o selhání operní lásky, která se v tomto díle promění nejen ve vzpomínku na Benátky, je to kus o sexu, peřezávání pout k vášním, konec romance. Navíc tato opera nemá děj, který by naznačoval jaký vývoj: celkově jde o cyklickou strukturu a sestává z desetinásobného opakování určitě vnitřní struktury, jež by se snad dala nazvat operní, ale která je právě tímto opakováním postavena do nového kontextu,“* vysvětluje Bernhard Lang. Opera má již za sebou úspěšnou premiéru v Německu a je uvedena ve spolupráci se Schwetzingerskými SWR Festspielen.

V německo-anglickém provedení uvede festival evropskou premiéru opery **NO NO MIYA**. Inscenace je volnou adaptací hry japonského divadla *nó*. Zeami Motokija (14. a 15. století) se stejným názvem. Původní libreto skladatele **Rudolfa Komorouse** obsahuje texty z dalších japonských a čínských autorů. Styl je poetický a imaginativní a představuje silnou osobní odpověď na vysoce kultivované a emocionálně nabitě kvality divadla *nó*: *„Podle mého názoru budoucnost opery je v komorní operě a ne v velkých budovách a operních hlasech. Proto mě zaujalo japonské *nó*. To je komorní opera patrně nejvyššího druhu,“* dodává Komorouse.

Jednu ze světových premiér představí **Petr Kotík**: *„Mistrovská díla (Téma přednáška) je můj první pokus o napsání opery. O kompozici opery uvažuji od konce 70. let. Nebyla to aktuální starost“*

Marcela Bednářová

Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

příspěvková organizace statutárního města Ostrava

ul. legií 148/14, 701 04 Ostrava

GSM: +420 774 997 516

E-mail: marcela.levickova@vasedivadlo.cz

www.ndm.cz

(jak je vidět), ale přesto jsem o tom přemýšlel a hledal cestu 'jak na to.' Nikdy mě nepřitahoval koncept opery jako zpívané divadlo, to považuji za nesmysl. Není důvod, proč by mělo být drama na jevišti zpívané. Na libretu opery **MISTROVSKÁ DÍLA** se podílel Kotík ve spolupráci s Michaelem Rauem na text Gertrudy Stein *Co jsou mistrovská díla a proč je jich tak málo.*

Výběr svých premiér doplují inscenace **SEZNÁME, OTEVŘI SE!** Martina Smolky a **<ENCOUNTER> Mojiaoy Wangové**. Součástí festivalu je také rozsáhlý doprovodný program.

2. bienále festivalu NODO se uskuteční 25. – 28. srpna 2014.

Více informací:

<http://www.ndm.cz/cz/opera/stranka/109-nodo-2014.html>

<http://www.newmusicostrava.cz/nodo/>

BERNHARD LANG

Bernhard Lang (1957, Linec) se poté, co dokončil studia na Brucknerově konzervatoři v Linci, přestěhoval do Žitavského Hradce, kde studoval jazzový i klasický klavír a aranžování, ale také filozofii a německou filologii. Po ukončení studia hry na klavír se stal žákem skladatele Andrzeje Dobrowolského, který ho seznámil s technikami Nové hudby. Studoval rovněž u Markuse Pressla, který jej učil kontrapunkt a seznámil ho s dílem Josefa Matthiase Hauera. Od roku 1998 vyučuje hudební teorii, harmonii a kontrapunkt na Hochschule für Musik und Darstellende Kunst ve Žitavském Hradci a od roku 2003 je tam profesorem skladby. Ve Žitavském Hradci se také setkal s Göstem Neuwirthem, který měl na Langa zásadní vliv a který jej mnoho let soukromě využíval. Georg Friedrich Haas jej uvedl do mikrintervalové hudby a v roce 1988 u něj objednal kvartétovou skladbu pro festival Musikprotokoll.

V roce 2006 byl Lang hlavním skladatelem festivalu Wien Modern. V Institutu pro elektronickou hudbu ve Žitavském Hradci vyvinul společně s Winfriedem Ritschem a Thomasem Musilem Loop-Generator a Visual Loop Generator. Seznam jeho děl zahrnuje i různé zvukové instalace. Od roku 2003 spolupracuje s mnoha choreografy: Xavierem Le Royem, Christine Gaigg a Willim Dornerem. Jeho hlavním zájmem je od roku 1999 hudební divadlo odvozené z teorií difference/repetition+ (rozdíl/opakování). Za svoji skladatelskou činnost obdržel významná ocenění (Musikpreis der Stadt Wien 2008, Erste Bank Kompositionspreis 2009).

Od roku 2013 působí jako hostující docent kompozice v Luzernu a na příští rok je pozván do Postupimi v rámci vzdělávacího programu Mentorenprojekt. Od roku 2009 je lektorem na Ostravských dnech.

Marcela Bednářová

Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

příspěvková organizace statutárního města Ostrava

s. legií 148/14, 701 04 Ostrava

GSM: +420 774 997 516

E-mail: marcela.levickova@vasedivadlo.cz

www.ndm.cz

RUDOLF KOMOROUS

Osobnost skladatele a fagotisty Rudolfa Komorouse (1931) nezapadá do prototypu československého skladatele padesátých let. V letech 1946. 1952 studoval fagot na Pražské konzervatoři a poté v letech 1952. 1959 na pražské Akademii múzických umění, kde zároveň navštívil kompoziční třídu Pavla Bořkova. Vynikající úspěchy v interpretačních soutěžích mu umožnily pokračování na univerzitě v čínském Pekingu, kde vyučoval v letech 1959. 1961 fagot a komorní hru. Ve své kompoziční tvorbě již velmi záhy opouští tradice předválečné novoklasické avantgardy a používá se do hledání nových možností tvorby. Zajímá se o výtvarné umění a spolupracuje s kolegy ze sdružení *Černá* stojí u počátků akčního umění v bývalém Československu. Po svém návratu do vlasti se stává aktivním účastníkem dění kolem souboru *Musica viva pragensis*. V Komorousově tvorbě z padesátých a zedesátých let vynikají skladby *Sladká královna* z roku 1962, *Olympia* z roku 1964, *Chamsín*, *Náhrobek Malevi* a *Mignon* z roku 1965. „Nechci lenit hudební v tu pauzami, hudební skladba je pro mne dobou ticha přeruzovaného hudbou.“

Zejména redukce hudebního materiálu na nejzákladnější minimum byla pro evropské prostředí v daném období velmi zcela mimořádným. Díky svému pobytu v Číně tak Komorous objevuje, jakou moc může mít jeden tón, kolik hudby se dá najít v jednoduchosti, geometrické přesnosti a konečnosti i v tichu. Od druhé poloviny zedesátých let začíná převládat v jeho tvorbě zájem o techniku koláže, kterou rozvíjí po své emigraci v roce 1969.

Prvním místem, kde Rudolf Komorous vyučoval, byla paradoxně MacAllester College v Minneapolisu v USA (1970. 1971), kam byl doporučen Johnem Cagem. Pak přijímá nabídku učinit na University of Victoria. Přesobí zde jako profesor skladby a teorie soudobé hudby, zakládá elektronické hudební studio, později reorganizuje oddělení učitelů ve funkci editelů. Stává se uznávaným a vyhledávaným učitelem skladby, stává se jeho studentem patří dnes ke kanadské skladatelské elitě. V letech 1989. 1994 přesobí jako editel žurnálu pro soudobé umění na Simon Fraser University v nedalekém Vancouveru.

Svou zralou tvorbu dělí Rudolf Komorous do tří období: období minimalismu, období abstrakce, období nové melodie a nové harmonie. Do prvního období spadají pražské kompozice napsané kolem poloviny 60. let. Do abstraktního období Rudolfa Komorouse můžeme zahrnout zestředěné skladby z první poloviny 70. let *Bez názvu*, založené na permutačních principech. Těmito období nových melodií a nových harmonií učitel Komorous v dění žije skladba *York* z roku 1967. Do této starší doby patří také jeho opera z let 196. 66, *Lady Blancarosa*. Jeho klavírní skladby nahráli například Cornelius Cardew, Eve Egoyan (WU pro klavír sólo z let 2002. 03), Frederic Rzewski. Jeho skladatelské aktivity výrazně podporuje Canadian Music Centre.

Od doby své emigrace v roce 1968 se Rudolf Komorous do české republiky nikdy nevrátil.

Marcela Bednářová

Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

příspěvková organizace statutárního města Ostrava

s. legií 148/14, 701 04 Ostrava

GSM: +420 774 997 516

E-mail: marcela.levickova@vasedivadlo.cz

www.ndm.cz

PETR KOTÍK

Skladatel, dirigent a flétnista Petr Kotík (1942, Praha) studoval v Praze a ve Vídni. Jezt na Pražské konzervatoři založil ansámbl pro novou hudbu Musica viva pragensis (1961. 64) a po návratu ze studií na Vídeňské akademii pak QUaX Ensemble (1969. 69).

V roce 1970, krátce po svém příchodu do Spojených států, založil S.E.M. Ensemble, který byl v roce 1992 rozšířen na The Orchestra of the S.E.M. Ensemble. V roce 1997 začal spolupracovat s Janáčkovou filharmonií v Ostravě a od roku 2001 objíždí stádky v Ostravě a v New Yorku. Od počátku 60. let působí především jako komorní a sólový hráč. V roce 1992 přesunul svůj zájem na práci s orchestrem. Mezníkem byl koncert s 86 lenným Orchestra of the S.E.M. Ensemble v Carnegie Hall s Davidem Tudorem jako sólistou. Kotík dirigoval premiéru kompletní verze *Atlas Eclipticalis* Johna Cage, kde Tudor hrál simultánně Cageovu *Winter Music*. Po této události následovaly významné orchestrální koncerty, například v New Yorku, Berlíně, Praze, Ostravě, Varšavě a Tokiu.

V letech 1999. 2005 dal podnět k provedení a byl jedním z dirigentů skladeb pro tři orchestry na koncertech v Ostravě, Praze, Berlíně a Varšavě. Na programu byly *Gruppen* Karlheinz Stockhausena i skladby Christiana Wolffa, Olgy Neuwirth, Phyllis Niblocka, Petra Kotíka, Earle Browna, Alvina Luciera a Martina Smolky, většinou psané na Kotíkovu objednávku.

V roce 2001 se pod vedením Petra Kotíka koná první bienále Ostravských dní, v roce 2005 zakládá pro festival Ostravské dny mezinárodní komorní orchestr pro soudobou hudbu Ostravská banda, se kterým pořádá coby jeho umělecký zéf také koncertní turné. V roce 2012 zakládá společně s Jiřím Nekvasilem, editorem NDM, festival Dny nové opery Ostrava (NODO).

Mezi nejznámější Kotíkovy skladby patří *Hudba pro 3 sň Memoriám Jan Rychlík* (1964), *There is Singularly Nothing* na text Gertrudy Stein (1971. 73), *Many Many Women* na text Gertrudy Stein (1975. 78), *Explorations in the Geometry of Thinking* na text R. Buckminstera Fullera (1978. 80), *Dopisy Olze* na text Václava Havla (1989. 91), *Music in Two Movements pro orchestr* (1998. 2002), *Variations for 3 Orchestras* (2003. 05) a *Smyčkový kvartet* . 1 *Erinnerungen an Jan* (2007. 09). Jeho trio pro bicí *In Four Parts* (2009) zaznělo v několika provedeních v Evropě i USA. Kotík v *Smyčkový kvartet* . 2 *Torso* měl premiéru v prosinci 2011 v newyorské Paula Cooper Gallery, rozšířená verze potom 1. března v ISSUE Project Room v provedení S.E.M. Ensemble, v české premiéře na festivalu Pražské jaro 2013. Do Kotíkovy dirigentské diskografie patří Cageovy skladby *Atlas Eclipticalis* a *Concert for Piano and Orchestra* (s klavíristou Josephem Kuberou, na značce Wergo); *103 a Atlas Eclipticalis* (tentokrát s pianistou Davidem Tudorem, nahráno živě v Konzerthaus Berlin a vydáno na 4CD u Asphodel); dále *Turfan Fragments* a *For Samuel Beckett* Mortona Feldmana (na Dog W/A Bone); *Music of Somei Satoh* s Janáčkovou filharmonií a barytonistou Thomasem Bucknerem (na Mutablenmusic) a orchestrální skladby Roscoe Mitchella

Marcela Bednářová

Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

příspěvková organizace statutárního města Ostrava

s. legií 148/14, 701 04 Ostrava

GSM: +420 774 997 516

E-mail: marcela.levickova@vasedivadlo.cz

www.ndm.cz

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE STATUTÁRNÍHO MĚSTA OSTRAVA
UL. ČS. LEGIÍ 148/14, 701 04 OSTRAVA - MORAVSKÁ OSTRAVA
OSTRAVA!!!

a Muhala Richarda Abramse. Další nahrávka hodná zmínky je *Treatise Cornelia Cardewa* . dvouhodinové provedení QUaX Ensemble, nahrané živě v Praze v roce 1967 a vydané na 2CD u Mode Records (2009, New York).

Na podzim roku 2012 Petr Kotík v New Yorku inicioval a realizoval snad největší festival na oslavu 100. výročí narození Johna Cage. V rámci tohoto festivalu vystoupila mj. Janáčkova filharmonie Ostrava a Ostravská banda. V lednu 2013 provedl s Ostravskou bandou koncert pro rozhlasovou stanici WDR 3 v Kolíně nad Rýnem, kde byla rovněž premiérována jeho skladba *Nine + 1*.

V březnu 2014 se zúčastnila Ostravská banda třech koncertů v New Yorku, které se uskutečnily u příležitosti 80. narozenin amerického skladatele Christiana Wolffa, lektora Ostravských dní, a jako ozvěna festivalu Ostravské dny 2013. Koncert se zúčastnil také osobně Philip Glass.

Marcela Bednářková

Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

příspěvková organizace statutárního města Ostrava

s. legií 148/14, 701 04 Ostrava

GSM: +420 774 997 516

E-mail: marcela.levickova@vasedivadlo.cz

www.ndm.cz